

ETIČKA NAČELA I STANDARDI ČASOPISA
ZBORNİK RADOVA FILOZOFSKOG FAKULTETA U SPLITU

Izdavač i Uredništvo časopisa *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Splitu* u svojim se obvezama i zahtjevima etičke naravi oslanja na objavljene preporuke Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske (<http://public.mzos.hr/Default.aspx?art=7966&sec=2142>) sastavljenih prema uputi i smjericama najbolje uredničke prakse za urednike znanstvenih časopisa Odbora za etiku izdavaštva (*Committee on Publication Ethics - COPE*). Usto, etička načela Uredništva vode se postojećim uredničkim standardima međunarodnih znanstvenih časopisa poznatih unutar skupa pisanih i/ili nepisanih pravila koja vrijede podjednako za uredničke i autorske postupke u procesu pisanja, slanja, uredničkih i recenzentskih postupaka i objave znanstvenih i drugih radova u časopisu *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Splitu*. Sažeti temelj etičkih načela i standarda *Zbornika* sastoji se u ovim pravima i obavezama svih sudionika uključenih u proces prikupljanja, recenzije i objave radova:

1. Autori

Autori rukopise uređuju prema uputama autorima *Zbornika* objavljenima u tiskanom i mrežnom izdanju časopisa i na mrežnoj stranici časopisa.

Autori snose odgovornost za izvornost svojih radova, jamče da su rad poslali na recenzentski postupak isključivo i samo u *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Splitu* te da rad nije već gdje drugdje prethodno objavljen na izvornom jeziku ni na kojem drugom stranom jeziku. Obvezno je ispravno navođenje rada drugih autora i izvora podataka, ideja i informacija te potpis svih i samo stvarnih autora i/ili suautora. U slučaju pogreške, propusta ili netočnosti u objavljenom radu potrebno je odmah obavijestiti Uredništvo.

Rukopisi mogu biti napisani na hrvatskom, engleskom ili talijanskom jeziku. Autori rukopisa odgovorni su za točnost i primjerenost jezičnog izričaja.

Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Splitu objavljuje isključivo prethodno neobjavljene znanstvene i stručne radove. U obzir se uzimaju i radovi koji su u cijelosti ili djelomično izloženi na znanstvenome skupu, ali nisu objavljeni u zborniku radova s toga skupa, o čemu su autori unaprijed dužni obavijestiti Uredništvo.

Prilikom slanja rukopisa, autori su dužni dostaviti izjavu o gore spomenutom statusu rukopisa elektroničkim putem na e-adresu časopisa (zbornik.ffst@gmail.com).

Autori se obvezuju ishoditi dozvolu od nositelja autorskih prava za objavljivanje ilustracija, fotografija, tablica i sličnih materijala zaštićenih zakonima o autorskim pravima. Materijale zaštićene autorskim pravima dopušteno je reproducirati jedino uz odgovarajuće dopuštenje.

Autorima rukopisa smatraju se jedino one osobe koje su dale bitan doprinos nastanku rukopisa i sudjelovale u njegovoj izradi. Nije dopušteno navoditi kao autore rukopisa osobe koje nisu sudjelovale u navedenom. Autor koji rukopis dostavlja na razmatranje Uredništvu dužan je pobrinuti se da popis autora uključuje sve one koji su sudjelovali u njegovoj izradi kao i za to da su svi autori odobrili konačnu inačicu rukopisa te da su suglasni sa slanjem iste u *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Splitu*.

Od autora se očekuje da na uredničke i recenzentske komentare reagira profesionalno i na vrijeme. Odluči li autor povući rukopis koji je već upućen u recenzentski postupak ili ne želi prihvatiti recenzentske sugestije nakon dovršenog recenzentskog postupka, dužan je o tome što prije obavijestiti glavnog urednika.

Ustvrdi li autor u bilo kojemu trenutku postojanje pogrešaka ili netočnih podataka u predanom rukopisu, o tim je pogreškama ili netočnim podacima dužan odmah obavijestiti glavnoga urednika. U slučaju da su pogreške ili netočni podatci zamijećeni u objavljenome radu, autor je dužan što prije obavijestiti o istome glavnog urednika i u suradnji s njim prirediti i objaviti odgovarajući ispravak pogrešnoga navoda ili, u slučaju ozbiljnijih pogrešaka, povući sporni rad iz časopisa.

2. Uredništvo

Glavni urednik i članovi Uredništva ne prilažu svoje radove za recenzentski postupak i objavu, nego samo nerecenzirane tekstove (uvodnik, prikaz, obavijest i sl.). Autori i recenzenti međusobno su nepoznati jedni drugima, a svi radovi prolaze najmanje dvostruku recenziju (odnosno, podliježu većem broju recenzija za slučajeve nepovoljne jedne recenzije ili značajnog razilaženja u vrednovanju rada). Recenzenti *Zbornika* nisu zaposlenici Filozofskog fakulteta u Splitu. Članovi Međunarodnog savjeta *Zbornika radova Filozofskog fakulteta u Splitu* mogu sudjelovati u recenzentskom postupku kao vanjski savjetnici časopisa.

Glavni urednik odgovoran je za održavanje integriteta i tajnosti svakoga rukopisa predanoga na razmatranje Uredništvu časopisa tijekom njegove procjene za objavljivanje. Od svih članova Uredništva i članova Međunarodnog savjeta očekuje se da sa zaprimljenim rukopisima postupaju kao s povjerljivim dokumentima.

Nakon zaprimanja, rad se upućuje na uredničku recenziju/vrednovanje. U postupku prijma rada, izbora recenzenata i konačne uredničke odluke o prihvaćanju rada rasa, spol, dob, spolna orijentacija, vjerska i svjetonazorska uvjerenja, nacionalna pripadnost, državljanstvo, politička uvjerenja i društveni ili akademski položaj autora nemaju nikakvu ulogu.

Procijeni li se da rad zadovoljava sve uvjete u tzv. *prevote* koraku (procjena glavne urednice), upućuje su tzv. *vote* korak, u kojem članovi Uredništva *Zbornika radova Filozofskog fakulteta u Splitu* dodatno procjenjuju zaprimljeni rad. U ovoj fazi, procjena članova Uredništva odnosi se na sažeti komentar o kvaliteti rada i na procjenu usklađenosti članaka s Uputama autorima *Zbornika*. Zaprimljeni članci koji su prihvaćeni u prvom i drugom koraku, upućuju se u treći korak. U trećem koraku članovi Uredništva predlažu potencijalne recenzente te se rukopis upućuje u recenzentski postupak.

Uredništvo, a, po potrebi, i članovi Međunarodnog savjeta, predlažu ekspertne recenzente, pri čemu se uzimaju u obzir znanstvene i stručne kvalifikacije recenzenta, isto ili više znanstveno zvanje recenzenta u odnosu na autora priloga te poznavanje jezika na kojem je napisani rad upućen na recenziju. Svi su zaprimljeni neobjavljeni članci i podatci u njima povjerljivi i ne smiju se prosljeđivati drugdje niti se Uredništvo smije samovoljno koristiti njima. Pritužbe etičke naravi moraju zajednički razmotriti Uredništvo i izdavač, a ovi se u slučaju potrebe moraju obratiti nadležnim akademskim institucijama. Sve neanonimne prijave kršenja etičkih načela moraju se istražiti neovisno o proteklom vremenu objave.

Glavni urednik bira, na temelju prijedloga članova Uredništva, za recenzente dvije ili više osoba koje imaju odgovarajuće stručne kompetencije za ocjenjivanje rukopisa, daje im upute za provođenje recenzentskoga postupka navedene u posebnom dokumentu. Uredništvo snosi odgovornost za objektivnost recenzentskog postupka i njegovu pravovremenost.

U slučaju da je rukopis odbijen, u tzv. *prevote* koraku, tzv. *vote* koraku ili nakon dovršenog recenzentskog postupka, Uredništvo je dužno autorima dostaviti jasno obrazloženje spomenute odluke.

Glavni urednik smije od svih članova Uredništva i članova Međunarodnog savjeta te od autora i recenzenata zahtijevati izjave o mogućim sukobima interesa povezanim s pristiglim rukopisima, kao što su kompetitivni, suradnički ili drugi odnosi s nekim od autora i slično.

U slučaju da je glavni urednik ili neki drugi član Uredništva, odnosno član Međunarodnog savjeta, u sukobu interesa, ta se osoba izuzima iz postupka procjene rukopisa i donošenja odluke o njegovu objavljivanju te navedene obveze preuzima neki drugi član Uredništva.

Glavni urednik dužan je ispitati sve pritužbe o kršenju etičkih normi te poduzeti odgovarajuće mjere da se eventualni propusti i pogreške isprave. Te mjere u prvome redu obuhvaćaju komunikaciju s autorom ili autorima spornoga rada, ali mogu obuhvaćati i prosljeđivanje pritužbe odgovarajućim akademskim ili istraživačkim ustanovama. Ako se pritužbe odnose na još neobjavljen rukopis, njegovo se objavljivanje obustavlja do razrješenja pritužbe.

Ako se u zaprimljenome rukopisu ili objavljenome radu otkriju bitnije pogreške ili netočni podatci, glavni urednik zatražit će od autora ispravljanje pogrešaka, odnosno priredit će i objaviti odgovarajući ispravak netočnoga navoda. Odbije li autor ispraviti uočene pogreške, glavni urednik može odlučiti povući iz časopisa sporni rad.

3. Recenzenti

Recenzenti su savjetnici glavnog urednika i članova Uredništva. Posredovanom komunikacijom s autorom članka, recenzent doprinosi poboljšanju kvalitete zaprimljenog rada. Recenzent razmatra vrsnoću i predlaže kategoriju članka te bi li trebalo ili ne objaviti članak, a konačnu odluku o tome donose glavni urednik zajedno s Uredništvom.

Prije preuzimanja recenzentskog zaduženja, recenzent treba razmotriti nalazi li se članak unutar njegova područja ekspertize te provjeriti je li pri postupku recenzije u mogućem sukobu interesa. Prihvatanjem recenzije recenzent potvrđuje da ne postoji nikakav sukob interesa između recenzentske i ostalih profesionalnih ili osobnih uloga. Recenzentima se šalje recenzijski obrazac, u kojeg kasnije upisuju vlastitu procjenu rukopisa i u kojem predlažu njegovu kategorizaciju, i zaprimljeni rukopis. Ako odabrani recenzent nije u mogućnosti osobno vrednovati rad ili smatra da nije kvalificiran za recenziranje određenog rukopisa, dužan je o istome čim prije obavijestiti glavnog urednika. Nakon toga, članovi Uredništva predlažu drugog recenzenta. U postupku vrednovanja članka, osim domaćih recenzenata, sudjeluju i strani.

U slučaju da je recenzent u sukobu interesa, očekuje se da se izuzme iz recenzentskoga postupka i o tome obavijesti glavnoga urednika.

Recenzija treba biti objektivna i znanstveno utemeljena. Recenzenti kritički i konstruktivno procjenjuju zaprimljen rukopis te vlastite stavove, sugestije i komentare navode na jasan i konstruktivan način. Recenzenti su dužni upozoriti na relevantne objavljene radove koje su autori zaprimljenih rukopisa propustili navesti te skrenuti pozornost glavnome uredniku na moguće slučajeve plagiranja podataka, kršenja autorskih prava ili druge neprihvatljive postupke.

Recenzenti ne smiju za svoje istraživanje rabiti podatke opisane u članku koji su dobili na recenziju.

Recenzenti ne smiju neposredno komunicirati s autorima ili im se otkriti, niti smiju širiti vijesti o istraživanju koje nije prošlo recenziju i nije objavljeno, kao ni upotrebljavati podatke iz istraživanja za vlastita istraživanja te su dužni postupati sa zaprimljenim rukopisima kao s povjerljivim dokumentima. Recenzenti ne smiju ni s kim razgovarati o zaprimljenim rukopisima osim s glavnim urednikom.

Neprijemljeni i osobni komentari smatraju se neprihvatljivima.

U recenziji članka recenzent mora utvrditi:

- je li tema znanstveno relevantna
- odgovaraju li sažetak i naslov sadržaju
- jesu li se koristile znanstvene metode
- je li se koristila odgovarajuća literatura
- je li članak napisan jasno, logično i jezično točno
- je li se koristila stručna terminologija
- postoje li ponavljanja u članku
- postoje li pogreške u obradi/analizi podataka
- donosi li članak nove znanstvene spoznaje
- jesu li točno citirani drugi autori.

Ocjenu u recenzentskom obrascu potrebno je popratiti s minimalno 100 riječi obrazloženja.

Svaki rukopis ocjenjuje se nepristrano, na temelju intelektualnoga sadržaja te neovisno o rodu, rasi, državljanstvu i etničkoj pripadnosti svakoga pojedinoga autora kao i njegovim

vjerskim, ideološkim ili političkim uvjerenjima, znanstvenoj tituli, institucionalnoj pripadnosti, ugledu u akademskoj zajednici i drugim sličnim određenjima.